TẠP CHÍ NGHIÊN CỨU
PHẬT HỌC
CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA TRUNG ƯƠNG GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM
ISSN: 2734-9195

Bhutan: Dự án xây 108 bảo tháp trong một ngày

ISSN: 2734-9195 10:10 04/07/2026

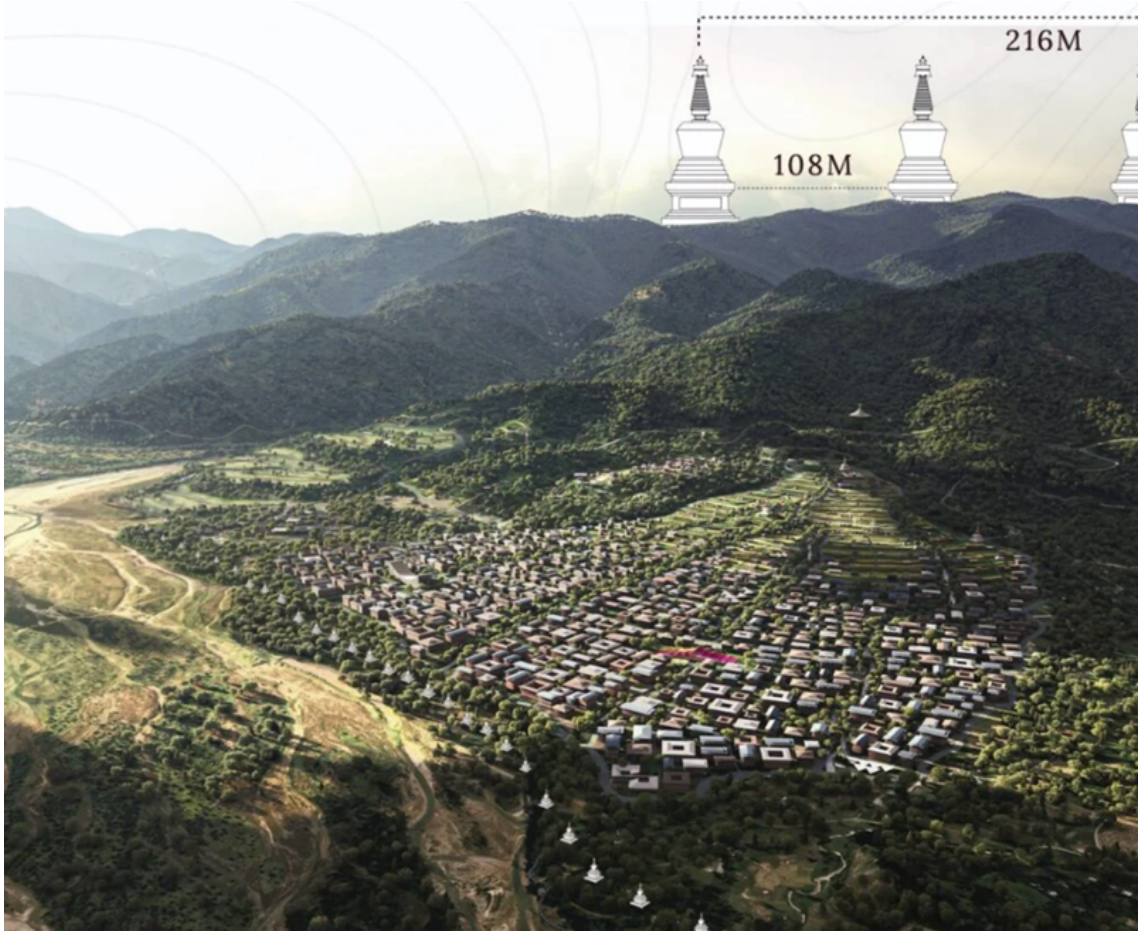
108 bảo tháp được dựng lên bên dòng Mau Chhu sẽ không chỉ đánh dấu một sự kiện quốc gia, mà còn biểu thị niềm tin rằng phát triển bền vững phải bắt đầu từ một tâm thức biết hướng thiện.

Tại **Bhutan**, kế hoạch xây dựng 108 bảo tháp Phật giáo trong một ngày tại Thành phố Chính niệm Gelephu (GMC) đang nhận được sự hưởng ứng mạnh mẽ từ cộng đồng trong và ngoài nước. Không chỉ là một công trình kiến trúc tôn giáo, "*Dự án 108*" thể hiện khát vọng kết hợp phát triển vật chất với giá trị tâm linh, lấy hòa bình, từ bi và phụng sự cộng đồng làm nền tảng phát triển quốc gia.

Đây là sáng kiến của Đức Vua Jigme Khesar Namgyel Wangchuck, được công bố trong lễ kỷ niệm sinh nhật lần thứ 46 của Ngài tại Gelephu vào tháng 2/2026.

Theo truyền thông địa phương, sau khi sáng kiến được phát động, "*Dự án 108*" nhận được sự ủng hộ mạnh mẽ từ của người dân Bhutan. Tính đến thời điểm gây quỹ cộng đồng trong nước kết thúc vào ngày 25/6/2026, kinh phí xây dựng 90 trong tổng số 108 bảo tháp dự kiến đã được tiếp nhận. Phần kinh phí còn lại sẽ được huy động từ quốc tế, nhằm mở rộng sự tham gia của cộng đồng Phật giáo và những người ủng hộ trên toàn thế giới.

Dự án hướng tới việc hoàn thành 108 tháp Jangchub Chorten, mỗi tháp cao 15m, tạo thành một hành lang cầu nguyện dài hơn 12 km dọc theo sông Mau Chhu tại Thành phố Chính niệm Gelephu. Các tháp sẽ được đặt cách nhau 108m, trải dài thành một hàng dọc theo dòng sông ở miền nam Bhutan.

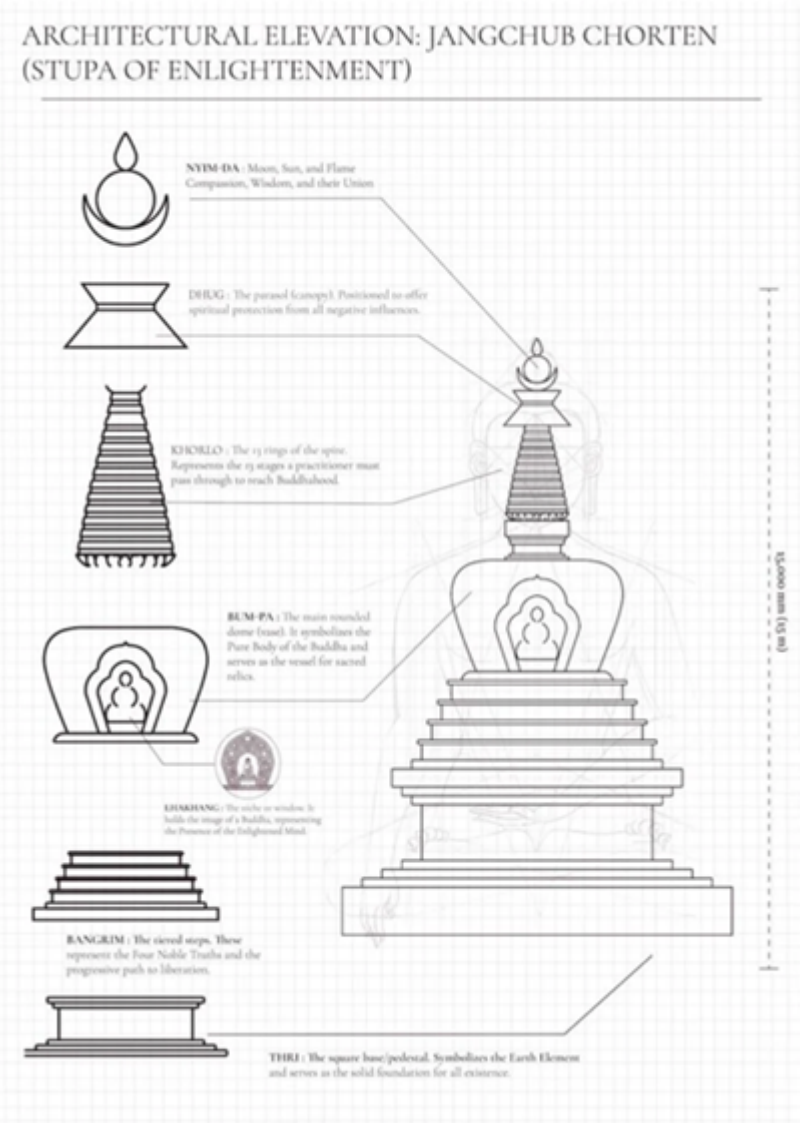
Hình ảnh phối cảnh nghệ thuật của Thành phố Thiền định Gelephu (GMC) với hành lang quy hoạch các tháp Chorten Jangchub hiện đang được thể hiện. Ảnh: buddhistdoor.net

Trích lời Đức Vua Jigme Khesar Namgyel Wangchuck: "*Chúng ta phải làm điều đó để chứng minh cho chính mình rằng, khi đối mặt với những thách thức phía trước, không có giới hạn nào đối với những gì chúng ta có thể đạt được khi đoàn kết*."

Theo Cơ quan Quản lý Thành phố Chính niệm Gelephu (GMCA), "***Dự án 108***" thể hiện tầm nhìn của Đức Vua rằng Thành phố Chính niệm Gelephu (GMC) cần thể hiện đồng thời sự tiến bộ vật chất và các giá trị tinh thần. Dù có quy mô lớn, dự án không nhằm phô trương kỹ thuật hay hình thức, mà là một sự cống hiến tâm linh tập thể cho hòa bình, lòng trắc ẩn và sự tưởng niệm trong một thế giới ngày càng chịu nhiều tác động của xung đột và bất ổn.

Ảnh: buddhistdoor.net

Ảnh: buddhistdoor.net

Trong Phật giáo, bảo tháp không đơn thuần là một công trình kiến trúc. Stupa hay chorten là biểu tượng thiêng liêng của tâm giác ngộ. Hình thể của bảo tháp

thường được hiểu là biểu trưng cho năm yếu tố: đất, nước, lửa, gió và không gian; đồng thời gợi nhắc hành trình tâm linh từ vô minh đến giác ngộ.

Jangchub Chorten, hay Tháp Giác Ngộ, được xây dựng để tưởng niệm sự giác ngộ của đức Phật. Đây được xem là một trong những loại tháp quan trọng nhất trong tám kiểu tháp Phật giáo cổ điển. Theo truyền thống Bhutan, bên trong tháp thường an trí kinh điển, lời cầu nguyện và các vật phẩm gia trì, gọi là zung.

Ông Dasho Tashi Dorji, người đứng đầu Ban Công tác Tâm linh của GMC Authority, cho biết: *"Theo truyền thống Phật giáo, việc xây dựng một bảo tháp được coi là một trong những việc làm có công đức nhất mà một người có thể thực hiện. "Dự án 108" được hình dung như một sự cống hiến tập thể cho thế giới."*

Từ góc nhìn Phật học, ý nghĩa của công đức không chỉ nằm ở vật thể được tạo dựng, mà còn ở tâm nguyện phía sau hành động. Một bảo tháp có thể đứng vững bằng đá, gạch, bê tông và kỹ thuật xây dựng; nhưng giá trị tâm linh của nó được nuôi dưỡng bằng niềm tin, sự phát tâm, lòng từ bi và ý chí phụng sự.

Kinh Pháp Cú dạy: *"Ý dẫn đầu các pháp, ý làm chủ, ý tạo; nếu với ý thanh tịnh, nói lên hay hành động, an lạc bước theo sau, như bóng không rời hình."*

Lời dạy ấy soi sáng tinh thần của "*Dự án 108*". Khi một công trình được khởi phát từ tâm nguyện thanh tịnh, hướng về hòa bình và lợi ích cộng đồng, thì công trình ấy không chỉ hiện hữu trong không gian vật lý, mà còn trở thành biểu tượng của thiện tâm tập thể.

Ảnh: buddhistdoor.net

Dự án cũng huy động hàng nghìn **tình nguyện viên** thông qua truyền thống zhābto của Bhutan, tức lao động cộng đồng tự nguyện được xem như một hình thức tu tập tâm linh. Các tình nguyện viên từ khắp Bhutan, gồm chư Tăng, sinh viên, nông dân, chuyên gia và người Bhutan ở nước ngoài, đã tham gia chuẩn bị đất và thi công tại công trường.

Đặc biệt, vào ngày 1/11/2026, ước tính khoảng 40.000 tình nguyện viên sẽ cùng tập trung để xây dựng toàn bộ 108 tháp chorten trong một ngày duy nhất. Nếu hoàn thành như kế hoạch, đây sẽ là một dấu mốc đặc biệt không chỉ về mặt xây dựng, mà còn về tinh thần cộng đồng, tín ngưỡng và bản sắc quốc gia của Bhutan.

Ở đây, lao động không chỉ là sức lực. Khi được đặt trong tinh thần phụng sự, mỗi bàn tay góp vào công trình cũng là một cách gieo duyên lành. Người khuân đất, người chuẩn bị vật liệu, người hỗ trợ nghi lễ, người phát tâm cúng dường, tất cả cùng tham dự vào một hành động chung: xây dựng không gian tâm linh cho xã hội hiện tại và tương lai.

Các vị lopon cấp cao của Zhung Dratshang, cơ quan tu viện trung ương của Bhutan
tiến hành nghi lễ salhang tendrel , hay lễ động thổ, cho 108 tháp chorten vào ngày 16 tháng 6. Nguồn: dailybhutan.com

Bộ Giáo dục và Phát triển Kỹ năng Bhutan cũng bày tỏ sự ủng hộ đối với các sáng kiến góp phần vào đời sống tinh thần, văn hóa và xã hội của người dân Bhutan. "*Dự án 108*" được mô tả là "*một cam kết chung đối với các giá trị từ bi, hòa hợp và phục vụ, mang trong mình khát vọng về hạnh phúc cho các thế hệ hiện tại và tương lai*".

Điều đáng chú ý là "*Dự án 108*" được đặt trong tổng thể phát triển của Thành phố Chính niệm Gelephu. GMC được hình dung như một trung tâm kinh tế và tâm linh ở miền nam Bhutan, giáp biên giới Ấn Độ, có vai trò kết nối Nam Á và Đông Nam Á. Thành phố này dự kiến trở thành một khu hành chính đặc biệt, thu hút đầu tư quốc tế trong nhiều lĩnh vực như tài chính, du lịch, năng lượng xanh, công nghệ, chăm sóc sức khỏe, nông nghiệp, logistics và du lịch sinh thái.

Các vị lopon cấp cao của Zhung Dratshang, cơ quan tu viện trung ương của Bhutan
tiến hành nghi lễ salhang tendrel , hay lễ động thổ, cho 108 tháp chorten vào ngày 16 tháng 6. Nguồn: dailybhutan.com

Tuy nhiên, khác với nhiều mô hình đô thị chỉ nhấn mạnh tăng trưởng kinh tế, GMC được xây dựng phù hợp với các nguyên tắc của Chỉ số hạnh phúc Quốc gia - Gross National Happiness (GNH).

Tầm nhìn này đề cao sự bền vững, chính niệm, phúc lợi cộng đồng, giáo dục dựa trên chính niệm, các trung tâm chăm sóc sức khỏe – thể chất và những lựa chọn giao thông thân thiện với môi trường.

Bhutan từ lâu được biết đến là quốc gia đề cao đời sống hạnh phúc, với chỉ số hạnh phúc quốc gia cao nhất thế giới, thường được nhắc đến như một biểu tượng về hạnh phúc và phát triển bền vững trên thế giới. Với dân số khoảng 777.000 người theo ước tính của chính phủ năm 2021, Bhutan là một trong những quốc gia nhỏ và ít công nghiệp hóa, nhưng lại được biết đến bởi nỗ lực cân bằng giữa phát triển kinh tế, bảo tồn văn hóa, bảo vệ môi trường và đời sống tinh thần.

Tinh thần GNH không phủ nhận phát triển vật chất, nhưng không xem tăng trưởng kinh tế là mục tiêu tối thượng. Thay vào đó, Bhutan tìm kiếm một con đường phát triển toàn diện hơn, trong đó hạnh phúc, công bằng xã hội, bản sắc văn hóa và đời sống tâm linh được xem là những thước đo quan trọng của tiến bộ.

"*Dự án 108*" vì thế mang ý nghĩa vượt ra ngoài phạm vi một công trình tôn giáo. Nó đặt ra một câu hỏi quan trọng cho thế giới hiện đại: phát triển để làm gì, nếu

con người đánh mất sự an ổn nội tâm, lòng từ bi và khả năng chung sống hài hòa với nhau?

Trong bối cảnh toàn cầu nhiều bất ổn, một hành lang 108 bảo tháp dọc sông Mau Chhu có thể được hiểu như một lời nhắc: đô thị tương lai không chỉ cần đường sá, công nghệ, tài chính và hạ tầng; đô thị ấy còn cần những không gian thiêng liêng, nơi con người biết dừng lại, quán chiếu và nhắc nhớ hạnh phúc không thể được đo lường chỉ bằng vật chất.

Theo GMCA, mọi yếu tố của sự kiện đều được chuẩn bị nghiêm túc: "*Không có gì trong ngày hôm nay được để mặc cho sự ngẫu nhiên. Mỗi tháp thờ, mỗi tình nguyện viên, mỗi yếu tố của nghi lễ thiêng liêng đều được lên kế hoạch và tính toán cẩn thận, nghiêm túc, xứng đáng với dịp trọng đại này*." Mục tiêu không chỉ là xây dựng 108 công trình, mà là thực hiện theo cách truyền cảm hứng tâm linh, hợp lý về mặt hậu cần và xứng đáng với tầm nhìn đã khơi nguồn cho dự án.

Bhutan, nằm giữa Ấn Độ và Trung Quốc, trong không gian núi non Himalaya, được xem là quốc gia Phật giáo Kim Cương thừa cuối cùng còn lại trên thế giới. Truyền thống tâm linh này đã ăn sâu vào đời sống văn hóa Bhutan từ thế kỷ thứ VIII, gắn với sự truyền bá của Padmasambhava, hay Guru Rinpoche. Gần 85% dân số Bhutan theo Phật giáo, phần còn lại phần lớn theo Hindu giáo. Đa số Phật tử Bhutan thuộc truyền thống Drukpa Kagyu hoặc Nyingma của Phật giáo **Kim Cương thừa**.

Từ nền tảng ấy, "*Dự án 108*" không chỉ là một công trình xây dựng trong một ngày, mà là sự kết tinh của lịch sử, tín ngưỡng, bản sắc và khát vọng tương lai. 108 bảo tháp được dựng lên bên dòng Mau Chhu sẽ không chỉ đánh dấu một sự kiện quốc gia, mà còn biểu thị niềm tin rằng phát triển bền vững phải bắt đầu từ một tâm thức biết hướng thiện.

Trong ánh sáng phật pháp, xây một bảo tháp cũng là xây một ngọn tháp trong tâm: tháp của niềm tin, của trí tuệ, của lòng từ và của sự tỉnh thức. Khi hàng chục nghìn người cùng chung tay trong một ngày, việc làm ấy không chỉ tạo nên một hành lang cầu nguyện, mà còn tạo nên một trường năng lượng cộng đồng, nơi con người cùng hướng về hòa bình và hạnh phúc cho muôn loài.

"Dự án 108" vì thế có thể được nhìn như một lời nguyện bằng hình tướng: giữa thời đại biến động, con người vẫn có thể cùng nhau xây dựng những biểu tượng của an lành; giữa tiến trình đô thị hóa, vẫn có thể đặt chính niệm ở trung tâm; giữa khát vọng phát triển, vẫn có thể

nhớ rằng đích đến sâu xa của mọi tiến bộ là làm vơi bớt khổ đau và nuôi lớn hạnh phúc chân thật.

Tác giả: **Craig Lewis/**Nguồn: **https://www.buddhistdoor.net/**
Chuyển ngữ: **Linh Anh**